

Lektorské listy - Řízená exkurze

„Větší“ zahradnictví (např. Flora Olomouc)

Rostliny, sezónnost a šetrné pěstování

Obsah

1.	Informace o aktivitě.....	1
2.	Příprava před exkurzí.....	2
3.	Struktura exkurze	3
4.	Závěr exkurze.....	5
5.	Symbolické zakončení.....	6
6.	Ekologický přesah	6
7.	Inspirace pro další navazující aktivity	6
8.	Přílohy, které můžete využít	6

1. Informace o aktivitě

CHARAKTERISTIKA

Řízená exkurze s ekologickým přesahem

POPIS

Exkurze do prostor a skleníků výstavy Flora Olomouc propojuje poznávání rostlin, květin a zahradnického prostředí s tématy udržitelného pěstování, šetrné péče o zeleň a vztahu člověka k přírodě.

Vedoucí exkurze vstupuje během programu krátkými otázkami, zastaveními a podněty k zamyšlení, které pomáhají účastníkům propojit vlastní zkušenosti se současnými ekologickými tématy.

OMEZENÍ

- chůze po areálu a sklenících
- vyšší teplota ve sklenících
- vhodné upozornit na pohodlnou obuv
- některé části mohou být fyzicky náročnější pro osoby s omezenou mobilitou

CÍL

- otevřít témata šetrného pěstování a vztahu člověka k přírodě
- propojit zahradničení s tématy lokálnosti a sezónnosti
- podpořit sdílení pěstitelských zkušeností seniorů
- ukázat, že i malé domácí pěstování může mít ekologický význam
- inspirovat účastníky k šetrnějšímu přístupu při péči o rostliny

NA CO ÚČASTNÍKY NALÁKAT

- krásné prostředí skleníků a květinových expozic
- možnost nahlédnout do zázemí pěstování rostlin
- společný výlet a inspirace pro domácí pěstování
- sdílení zkušeností a praktických tipů
- možnost zakoupení rostlin a květin

HLAVNÍ EKOLOGICKÁ TÉMATA

- šetrné pěstování rostlin
- lokálnost a sezónnost
- hospodaření s vodou
- omezení chemických prostředků
- podpora opylovačů a biodiverzity
- význam zeleně ve městech
- domácí pěstování a vztah k přírodě

Pro koho je exkurze vhodná

VHODNÉ PRO

- seniory
- mezigenerační skupiny
- účastníky se zájmem o zahradničení a květiny
- skupiny se zájmem o ekologii a udržitelnost

DOPORUČENÍ

- ideální velikost skupiny: 15–45 osob
- vhodné počítat s možností odpočinku
- doporučeno pohodlné oblečení a obuv

2. Příprava před exkurzí

Organizační příprava

- rezervace exkurze a osobního výkladu
- domluva s průvodcem, že budete mít krátké vstupy
- zajištění dopravy
- ověření možností občerstvení a WC
- ověření přístupnosti areálu

Obsahová příprava

Vyberte 1–2 hlavní témata, ke kterým se budete během exkurze vracet.

Doporučená témata:

- Jak pěstovat rostliny šetrněji
- Proč je důležitá sezónnost a lokálnost
- Hospodaření s vodou
- Květiny a význam pro opylovače
- Jak může i balkon pomoci přírodě

Doporučení pro lektora

- Nepřetěžujte skupinu odbornými informacemi.

- Více fungují osobní zkušenosti a praktické otázky.
- Využívejte vůně, barvy a atmosféru prostoru.
- Povzbuzujte účastníky ke sdílení zkušeností.
- Nehodnoťte způsoby pěstování — spíše inspirujte.

Pomůcky a materiály

Možné pomůcky:

- kartičky s otázkami
- jednoduchý pracovní list
- fotografie rostlin vhodných pro opylovače
- seznam bylinek nebo balkonových rostlin
- drobný dárek na závěr (např. semínka nebo malá bylinka)

3. Struktura exkurze

1. Úvod před vstupem do areálu

Co může lektor říct

„Dnes se nepůjdeme dívat jen na květiny a rostliny. Zkusíme si všímat také toho, co nám mohou připomenout o vztahu člověka k přírodě, o péči, trpělivosti a šetrnosti.“

Možné úvodní otázky

- Jaké rostliny jste doma nebo na zahradě pěstovali nejčastěji?
- Co vás na rostlinách nejvíce těší?
- Máte pocit, že se dnes lidé méně propojují s přírodou?

Možné formy

- krátké sdílení ve dvojicích
- každý řekne jednu oblíbenou rostlinu
- hlasování rukou

2. Zastavení během exkurze

Vedoucí nemusí využít všechna zastavení. Vybere si podle času, atmosféry a skupiny.

ZASTAVENÍ A – Skleníky a pěstování rostlin

Téma

Kolik péče stojí vypěstování rostlin

Co může lektor říct

„Ve skleníku si člověk často více uvědomí, kolik práce, vody, světla a péče je potřeba, aby rostliny mohly růst.“

Možné otázky

- Co všechno rostliny potřebují k životu?
- Co vás ve skleníku překvapilo?
- Jaké podmínky potřebují rostliny doma?

Možné formy

- skupinová diskuse

- krátké sdílení zkušeností
- pozorování detailů

ZASTAVENÍ B – Voda a šetrné hospodaření

Téma

Hospodaření s vodou

Co může lektor říct

„Pěstování rostlin nás často učí více přemýšlet o vodě a o tom, jak s ní zacházíme.“

Možné otázky

- Jak se dříve hospodařilo s vodou?
- Využíváte dešťovou vodu?
- Co můžeme doma dělat úsporněji?

Možné formy

- sdílení zkušeností
- krátké tipy účastníků
- diskuse ve dvojicích

ZASTAVENÍ C – Lokálnost a sezónnost

Téma

Rostliny blízko nás

Co může lektor říct

„Mnoho rostlin dnes cestuje přes půl Evropy. Přitom rostliny vypěstované blíže domovu mohou být šetrnější k přírodě i vhodnější pro místní podmínky.“

Možné otázky

- Jaké rostliny byly dříve běžné na zahradách?
- Jaké květiny nebo bylinky si pamatujete z dětství?
- Co znamená sezónnost u rostlin?

Možné formy

- vzpomínky na dětství
- sdílení zkušeností
- jeden člověk = jedna vzpomínka

ZASTAVENÍ D – Květiny a opylovači

Téma

Biodiverzita a význam květin

Co může lektor říct

„I malý truhlík nebo balkon může pomoci včelám, motýlům a dalším opylovačům.“

Možné otázky

- Všimáte si dnes méně motýlů nebo včel?

- Jaké rostliny mají opylovači rádi?
- Co můžeme vysadit doma?

Možné formy

- společná diskuse
- hledání květin vhodných pro hmyz
- pozorování okolí

ZASTAVENÍ E – Atmosféra místa

Téma

Vliv zeleně na člověka

Aktivita

Na chvíli se zastavte a vnímejte vůně, barvy a atmosféru prostoru.

Otázky

- Jak na vás toto místo působí?
- Co ve vás rostliny vyvolávají?
- Proč je podle vás důležité mít kolem sebe zeleň?

Tipy pro práci se skupinou

- Senioři často rádi sdílejí zkušenosti s pěstováním.
- Využívejte vůně a konkrétní rostliny jako spouštěč vzpomínek.
- Nebojte se nechat účastníky vzájemně si radit.
- Pokud je skupina unavená, zařadte chvíli tichého pozorování.
- Nepotřebujete otevřít všechna témata.

Povídání během exkurze

Využijte krátké tematické vstupy:

- vztah člověka k přírodě
- sezónnost
- lokálnost
- úspora vody
- domácí pěstování
- rostliny pro opylovače
- radost z vlastního vypěstování

Můžete využít také krátké otázky:

- Co bychom si mohli vypěstovat doma sami?
- Co se dříve běžně pěstovalo?
- Jak můžeme být při péči o rostliny šetrnější?

4. Závěr exkurze

Možné otázky

- Co vás dnes nejvíce zaujalo?
- Co si z exkurze odnášíte?

- Co byste chtěli doma vyzkoušet?
- Co bychom mohli dělat šetrněji vůči přírodě?

Osobní závazek

Můžete účastníky vyzvat, aby si každý zkusil říct jeden malý krok:

- zasadím si bylinky
- budu více šetřit vodou
- zkusím pěstovat bez chemie
- vysadím květiny pro opylovače
- budu více využívat lokální rostliny

5. Symbolické zakončení

Možné drobné dárky:

- semínka bylinek
- malá sazenice
- čaj z bylinek
- recept na domácí bylinný čaj
- kartička s tipem pro šetrné pěstování
- krátký citát o přírodě

6. Ekologický přesah

Exkurze otevírá témata:

- šetrné pěstování
- hospodaření s vodou
- lokálnost a sezónnost
- biodiverzita
- podpora opylovačů
- význam zeleně
- omezení chemických prostředků
- vztah člověka k přírodě
- domácí pěstování

7. Inspirace pro další navazující aktivity

- workshop sázení bylinek
- výroba balkonových truhlíků
- tvoření květin z recyklovaných materiálů
- návštěva komunitní zahrady
- přednáška o opylovačích
- výměna sazenic nebo semínek

8. Přílohy, které můžete využít

- kartičky s otázkami
- fotografie rostlin vhodných pro opylovače
- jednoduchý přehled šetrného zalévání
- seznam nenáročných balkonových rostlin
- krátké povídání o sezónnosti a lokálnosti